

Zorgplan

januari 2016 – januari 2020

Inhoudsopgave:

Woord vooraf

- H1 Visie van de school
- H2 Organisatie van de school met de betrokkenen
 - 2.1 De leerkracht
 - 2.1.1 Leerkracht met gespecialiseerde taken (LB-leraar)
 - 2.2 De intern begeleider
 - 2.3 De directie
 - 2.4 De ouders
 - 2.5 Externen
 - 2.5.1 Schoolarts, GG&GD
 - 2.5.2 Logopedie
 - 2.5.3 MOC 't Kabouterhuis
 - 2.5.4 Remedial Teacher
 - 2.5.5 Onderwijsbegeleidingsdienst
 - 2.5.6 De ouder- en kindadviseur (OKA)
- H3 De zorg op school
 - 3.1 Leerlingenzorg & Zorgleerlingen
 - 3.2 Cyclus 1-zorgroute
 - 3.3 Handelingsgericht werken
 - 3.4 Zorg op groepsniveau
 - 3.4.1 Dagplanning van zorg
 - 3.4.2 Didactische groepsoverzichten en het groepsplan
 - 3.4.3 Individueel handelingsplan
 - 3.4.4 De groepsbespreking
 - 3.4.5 De leerlingbespreking
 - 3.4.6. Leerlingen met een ontwikkelingsperspectief (OPP)
 - 3.4.7 Leerlijn voor bovengemiddeld presterende leerlingen
 - 3.4.8 Doubleren, versnellen
 - 3.4.9 Leerlingen met dyslexie
 - 3.5 Zorg op schoolniveau
 - 3.5.1 Directie-IB overleggen
 - 3.5.2 Zorgbreedteoverleg (ZBO)
 - 3.5.3 Zorgmiddelen, Leerlingonderwijsvolgsysteem (LVS)
 - 3.5.4 Orthotheek
 - 3.5.5 Groepsoverdracht
 - 3.6 Zorg op bovenschoolsniveau
 - 3.6.1 Arrangement
 - 3.6.2 Toelaatbaarheidsverklaring
 - 3.6.3 Mogelijkheden van zorgaanbod
 - 3.6.4 IB-netwerk van de Stichting Openbaar Onderwijs (SOON)
- H4 Sociaal-emotionele ontwikkeling
 - 4.1 Instrument voor sociaal-emotionele ontwikkeling (ZIEN!) binnen Parnassys
 - 4.2 Aanpak tegen pesten
 - 4.3 Aandachtsfunctionaris
- H5 Overdracht van Primair onderwijs (PO) naar Voortgezet onderwijs (VO)
(Kernprocedure Amsterdam)
- H6 Dossiervorming

Bijlagen:

1. Toetskalender 2015 - 2016
2. Groepsplan (format)
3. Het ontwikkelingsperspectief (opp)
4. Werkwijze bij het opstellen van Ontwikkelingsperspectieven
5. Format OOP, ontwikkelingsperspectief (format)
6. Analyse opbrengsten (format)
7. Overdrachtsformulier Poolster van groep naar groep (format)
8. Overdrachtsformulier voor leerling die extra begeleiding nodig heeft (format)
9. Toetsprotocol

Afkortingen:

Cito LOVS: leerling- en onderwijs- volg-systeem

IB: intern begeleider

LIn: leerlingen

LVS: leerling volgsysteem

RT: remedial teacher

SMART: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdsgebonden

ZBO: Zorgbreedte-overleg

Conny van Coesant: directeur

Fatima Salmoun: beleids- en bedrijfsvoeringsondersteuner

Esther Vledder: intern begeleider (1-8)

Nancy van Lith: gedragspecialist

Caroline Bosch: specialist hoogbegaafdheid

Lotte Raat: onderwijsadviseur Noord

Brenda Beijen: ouder/kind functionaris

Woord vooraf

Voor u ligt het zorgplan van Openbare Daltonbasisschool De Poolster. Wij mogen lesgeven aan ongeveer 200 verschillende leerlingen. Elke leerling is uniek en heeft zo zijn/haar specifieke onderwijsbehoeften. De meeste leerlingen leren op een reguliere manier, zij hebben enkel de basisinstructie nodig om tot leren te komen. Sommige leerlingen hebben tijdelijk of structureel extra ondersteuning of uitdaging nodig bij het leren. Het is onze taak alle leerlingen op diverse gebieden goed op te vangen en een zo passend mogelijk onderwijsaanbod te geven. Dit vraagt van leerkrachten en het managementteam een steeds grotere deskundigheid op het gebied van signalering, diagnostiek en handelingsplanning. De leerkracht, ondersteund door de intern begeleider, neemt in ons zorgsysteem een centrale plaats in. In dit plan kunt u lezen hoe onze zorgstructuur is opgezet zodat we tijdig kunnen ingrijpen als de ontwikkeling van onze leerlingen daartoe aanleiding geeft en vooral om te voorkomen dat stagnatie, achterstand en onderpresteren onnodig ontstaat. Dit betekent dat een goede communicatie noodzakelijk is en dat kennis over de leerling gedeeld moet worden. In het delen van de kennis en zoeken naar een oplossing zijn ouders voor ons een belangrijke informatiebron en dragen zij mede verantwoordelijkheid voor de oplossing. Het zo vroeg mogelijk betrekken van de ouder biedt het beste perspectief op gezamenlijke succesvolle oplossingen van de zorgsignalen op school. Op schoolniveau hebben we een zorgstructuur opgezet waarbij we volgens vaste procedures de ontwikkeling van leerlingen volgen en ons handelen planmatig (cyclisch) laten verlopen. We beschrijven de zorgstructuur, de procedures die we daarbij hanteren, de administratieve kant van de zaak en de taken van de verschillende betrokkenen bij de zorg. Concluderend; in dit zorgplan kan men lezen hoe de leerlingenzorg op De Poolster georganiseerd is: Wie heeft daarin welke rol, wat zijn de procedures en protocollen en welke hulp is er beschikbaar van buitenaf.

H1 Visie van de school

De opvattingen van een schoolteam over hoe kinderen leren en zich ontwikkelen zijn bepalend voor de inrichting van de leeromgeving, de onderwijsactiviteiten en het pedagogisch en didactisch handelen van de leerkrachten. Elke school werkt vanuit een eigen visie. Wij hebben ervoor gekozen de komende jaren opbrengstgericht te werken met de kinderen om tot betere resultaten te komen.

Hierbij zijn vijf indicatoren belangrijk:

- Leraren volgen vorderingen van leerlingen systematisch
- De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van leerling-prestaties
- De school gaat de effecten van de zorg na
- De school evalueert jaarlijks systematisch de opbrengsten van de gestelde doelen
- De school evalueert regelmatig het onderwijsproces

H2 Organisatie van de school met de betrokkenen:

2.1 De leerkracht

De leerkracht doet ertoe! Hij/zij levert daarmee een cruciale bijdrage aan een positieve ontwikkeling van leerlingen. Dit geldt zowel voor hun leren en werkhouding als voor hun sociaal-emotioneel functioneren. Scholen dragen voor 20% bij aan de leerresultaten van hun leerlingen, 80% wordt bepaald door kenmerken van de leerling en diens thuissituatie (Marzano, 2007). Binnen deze 20% heeft de school voor één derde en de leerkracht voor twee derde effect op de leerling. Daarom doet de leerkracht ertoe. Wat verwachten we van onze leerkrachten?

Hij/zij:

- Heeft kennis van het curriculum/(doorgaande) leerlijnen
- Is een rolmodel (laat zelf positief gedrag zien)
- Is duidelijk, helder en consequent
- Is positief, heeft hoge verwachtingen
- Is geduldig (geeft de lln. voldoende tijd en gelegenheid tot leren)
- Voert een goed klassenmanagement (positief werkklimaat met duidelijke werkafspraken)
- Stelt duidelijke (SMART) doelen
- Volgt de cirkel van het handelingsgericht werken en voert dit uit
- Werkt constructief samen met collega's, leerlingen en ouders
- Geeft effectieve instructie en verwerking
- Brengt differentiatie aan in het lesaanbod (3 verschillende niveaus in de groep)
- Analyseert en evalueert gestructureerd de vorderingen van de leerlingen (hanteren LOVS)
- Signaleert een leerling die opvalt in zijn/haar ontwikkeling
- Formuleert gerichte hulpvragen en onderwijsbehoeften
- Stelt groepsplannen en individuele handelingsplannen op
- Evalueert de plannen en roept hulp in waar nodig
- Legt schriftelijke rapportage vast in het LVS

2.1.1 Leraar met gespecialiseerde taken (LB leerkrachten)

Gedragsspecialist en pestcoördinator

Specialist hoogbegaafdheid

Beleids- en bedrijfsvoeringsondersteuner

2.2 De intern begeleider

De intern begeleider heeft als taak om leerkrachten te ondersteunen in het bieden van, op de leerling, afgestemd onderwijs. De taken van de intern begeleider zijn:

- Opstellen en bewaken van het zorgplan
- Opstellen en bewaken van de jaarlijkse toetskalender
- Opzetten en coördineren van het leerlingvolgsysteem
- Voorbereiden ZBO
- Het voorbereiden en leiden van de groeps- en leerlingbespreking
- Het afnemen van een Pedagogisch Didactisch Onderzoek
- Het ondersteunen van leerkrachten bij het analyseren van toets- en observatiegegevens
en het ondersteunen bij het maken van groepsplannen en/of handelingsplannen
- Groepsbezoeken afleggen en nabespreken met de leerkracht (coaching)
- Flitsbezoeken afleggen
- Onderhouden van contacten met externen
- Archivering leerling dossiers
- Coördineren van de orthotheek
- Participeren in het netwerk interne begeleiding van het samenwerkingsverband
- Invullen groeidocument (samen met de leerkracht)
- Opstellen en evalueren ontwikkelingsperspectief (samen met de leerkracht)
- Aanvragen van arrangementen
- Indien mogelijk voeren van intakegesprekken met leerkracht uit de onderbouw

2.3 De directie:

De schoolleiding heeft als taak om schoolbreed de voorwaarden te scheppen voor een passend onderwijsaanbod voor onze leerlingen. De taken zijn:

- Het scheppen van een positief en open (werk)klimaat voor leerlingen, leerkrachten en ouders
- Het bewaken en continueren van de kwaliteit van het onderwijs, het leerlingvolgsysteem en de schoolverbetering
- Het bespreken van de leerresultaten (trendanalyse) in het team/schoolbreed
- Het ondersteunen van de intern begeleider bij het maken van en de analysering van een trendanalyse uit de gegevens van het leerlingvolgsysteem
- Het toezien op de juiste nakoming van de gemaakte afspraken rond de zorg op school (samen met ib)
- Voorzitten van het ZBO
- Afleggen van groeps- en flitsbezoeken
- Het voeren van functionerings- en beoordelingsgesprekken

2.4 De ouders:

In het delen van de kennis en het zoeken naar een optimale oplossing spelen ouders een belangrijke rol. Een goede samenwerking tussen ouders en school is daarom van wezenlijk belang. Ouders en school zijn samen verantwoordelijk wanneer het gaat om de ontwikkeling van de leerlingen. Bovendien zijn ouders voor de school een onmisbare informatiebron en mede verantwoordelijk voor de oplossing. Zij worden van meet af aan bij de leerontwikkeling van hun kinderen betrokken. Dit is ook wettelijk verplicht. Het zo vroeg mogelijk betrekken van de ouders biedt het beste perspectief op een succesvolle oplossing. Ouders moeten bijvoorbeeld toestemming geven voor het laten uitvoeren van psychologisch onderzoek of het starten van een aparte leerlijn (ontwikkelingsperspectief) etc.

2.5 Externen

Indien een leerling onvoldoende ontwikkeling doormaakt en het lukt niet om een passend aanbod of begeleiding te vinden kan in overleg met de ib-er externe hulp worden ingeroepen. Hieronder wordt beschreven welke mogelijkheden voor externe hulp er zijn.

2.5.1 Schoolarts, GG&GD

De schoolarts screent alle leerlingen tenminste twee maal in de basisschoolleeftijd: in groep 2 (5 jarigen) en groep 7 (10 jarigen). Vooraf kan de leerkracht aangeven of er zorgen bestaan met betrekking tot bepaalde leerlingen. De schoolarts rapporteert na afloop aan school (ib-er) over voor school relevante zaken, binnen de geldende privacyafspraken. Indien er tussentijds vragen ontstaan kan een extra consult worden aangevraagd door ib en ouders.

De schoolarts kan, evenals de huisarts, ouders doorverwijzen naar specialistische organisaties voor verder onderzoek.

2.5.2 Logopedie

Het inschakelen van een logopediste.

Alle 5-jarige kleuters worden door een logopediste van de GG&GD gescreend. Wanneer er signalen zijn voor verder onderzoek of extra hulp volgt een gesprek met de ouders. In overleg met hen worden vervolg stappen genomen.

2.5.3 MOC 't Kabouterhuis

Het aanbod bestaat uit:

- onderzoek
- groepsbehandeling
- hulp thuis
- hulp op school
- trainingen/cursussen

2.5.4 Remedial Teacher

Op De Poolster worden lln. met een arrangement begeleid door een remedial teacher. Deze werkt a.d.h.v. een individueel handelingsplan, dat gemaakt is door de leerkracht.

De taken van de r.t.er zijn:

- Het geven van verdiepende, kwalitatief goede instructie in een individuele setting of met een klein groepje leerlingen
- Het bijhouden en verslaglegging van de vorderingen van de leerling(en). Dit wordt in een overleg met ouders besproken.
- Het onderhouden van specialistische kennis van remedial teaching of pré-teaching.

2.5.5 Onderwijsbegeleidingsdienst

Indien er vragen zijn over capaciteiten en mogelijkheden van een leerling kan de ib-er samen met ouders en leerkracht overgaan tot het laten uitvoeren van onderzoek. De ib-er meldt de leerling samen met ouders aan bij de orthopedagoog van de onderwijsbegeleidingsdienst (Zien in de Klas).

2.5.6 De ouder- en kindadviseur (OKA)

Aan De Poolster is voor twee dagdelen per week een ouderkindadviseur verbonden. Deze OKA maakt deel uit van het Ouder- en kindteam Amsterdam Noord Noord/West. In dit team zitten o.a. andere ouder- en kind adviseurs, jeugdpsychologen, jeugdverpleegkundigen en een jeugdarts van het OKC.

Ouders kunnen binnenlopen tijdens het spreekuur of contact opnemen per telefoon of email.

De OKA helpt ouders bij:

Het geven van concrete informatie op hulpvragen, waarbij;

- ouders zich zorgen maken over het gedrag van hun kind
- ouders zich zorgen maken omdat hun kind moeite heeft met een echtscheiding
- ouders zich zorgen maken over de ontwikkeling van hun kind

Het helpen met de verwijzing naar externe instanties.

Werkwijze: Samen met de ouders en hun kind wordt er gezocht naar oplossingen, zodat het gezin weer zelfstandig verder kan.

De één is geholpen met een paar tips, de ander met een aantal gesprekken op school of hulp thuis. Dit kunnen zowel gesprekken met ouders, met kinderen of gezamenlijk zijn. Als een situatie ingewikkeld is, kan de OKA ouders helpen om weer overzicht te krijgen en kan er gezamenlijk een plan opgesteld worden.

Naast consultaties op school is er ook de mogelijkheid tot een huisbezoek. Dit alles wordt geregistreerd en gerapporteerd.

Vanuit een signalering van de leerkracht kan deze, na overleg met de iber, besluiten om ouders toestemming te vragen om ze aan te melden bij de OKA.

De OKA heeft wekelijks overleg met de iber.

H3 **De zorg op school**

3.1 **Leerlingenzorg & Zorgleerlingen:**

Ieder kind heeft recht op goed onderwijs waardoor voor ieder kind de meest optimale leerresultaten bereikt worden. Het ene kind heeft voor het bereiken van deze optimale leerresultaten meer begeleiding nodig dan het andere kind. Als we op De Poolster spreken over leerlingenzorg bedoelen we daar het volgende mee:

Leerlingenzorg bevat alle maatregelen die leerlingen (extra) nodig hebben om zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen binnen het basisonderwijs.

In het volgende stukje wordt de definitie van een zorgleerling op de Poolster verduidelijkt. Een zorgleerling is een leerling die meer zorg nodig heeft om optimale leerresultaten te bereiken. Er zijn verschillende vormen van extra zorg. Zo krijgen leerlingen, die moeite hebben om de lesstof te beheersen en/of terugvallen, extra ondersteuning. Dit zijn leerlingen met een lage III, IV of een V score. Ook leerlingen die voor lopen op de lesstof krijgen extra ondersteuning. Dit zijn leerlingen met een I score. Daarnaast krijgen leerlingen die door hun gedrag, werkhouding of op sociaal-emotioneel vlak opvallen extra ondersteuning.

De verschillende vormen van zorg zien wij op drie niveaus binnen ons onderwijs op De Poolster terug:

1. Zorg op groepsniveau (door de leerkracht)
2. Zorg op schoolniveau (door het gehele team)
3. Zorg op bovenschools niveau (Het Samenwerkingsverband Amsterdam, het Expertisecentrum, het Ouder Kind Team, Jeugdzorg, de schoolgezondheidszorg, enz.)

Deze vormen worden in hoofdstuk 3.2 Cyclus 1-zorgroute verder toegelicht.

3.2 **Cyclus 1- zorgroute**

De 1-zorgroute stemt het onderwijs beter af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De route stimuleert handelingsgericht en planmatig werken en realiseert een transparante zorgstructuur op de school. Via de 1-zorgroute werken we op school met drie verschillende niveaus. Deze zijn: groepsniveau, schoolniveau en bovenschools niveau. Op groepsniveau gaan we aan de slag met de cyclus handelingsgericht werken. De leerkracht signaleert op tijd leerlingen die extra aandacht nodig hebben en krijgt een helder beeld van de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van groeps- en leerlingbesprekingen, zodat we leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften effectief kunnen clusteren, een doelgericht groepsplan kunnen opstellen, uitvoeren en evalueren. Voor de school levert de 1-zorgroute een effectieve zorgstructuur op met concrete stappen om de kwaliteit van de onderwijszorg in school te waarborgen en te verbeteren. Bovenschools zorgt de 1-zorgroute voor samenwerking met alle partners in onderwijs en zorg.

Op school wordt de 1 zorgroute via onderstaande stappen toegepast.

Stap 1: Leerkracht op eigen kracht

De leerkracht ziet zelf mogelijkheden om het probleem op te lossen en gaat in de klas aan de slag. De leerkracht heeft dan de volgende mogelijkheden tot haar beschikking:

- Een leerling extra volgen (observeren) binnen het groepsproces;
- Didactische (methode) toetsen analyseren;
- Meer individuele instructie geven, waarbij de stof herhaald wordt, maar waarbij ook achterhaald wordt waar het kind is vastgelopen om daar extra instructie op te bieden.
- Met de vorige leerkracht en/of de ouders praten;
- Eventueel aanpassen van klassenorganisatie;
- Overleggen met intern begeleider via groeps- en leerlingbespreking.

Stap 2: Aanmelden bij intern begeleider

De leerkracht bespreekt de leerling met de intern begeleider. Er volgt een probleem verkennend gesprek (de onderwijsbehoeften worden getracht zo goed mogelijk in kaart te brengen). Uit dit gesprek kunnen de volgende mogelijkheden voorkomen:

- Er is meer informatie nodig om het probleem helder te krijgen: bijvoorbeeld door toetsing of observatie door de intern begeleider, de gedragspecialist of iemand anders.
- Er wordt door de leerkracht een individueel handlingsplan opgesteld, in samenwerking/overleg met ouders. Dit plan wordt uitgevoerd en daarna wederom met intern begeleider en ouders geëvalueerd;

Stap 3: Aanmelding/inmenging van een externe organisatie

De Poolster wordt ondersteund door de specialisten van het Expertisecentrum. Deze onderwijsadviseurs bestaan vaak uit psychologen of orthopedagogen. Deze mensen kunnen een psychologisch onderzoek uitvoeren bij een zorgleerling. School (leerkracht en de intern begeleider) meldt de leerling in samenspraak (en met toestemming van) met ouders aan. In deze aanmelding staat onder andere:

- De omschrijving van het probleem (wat gaat nog niet goed, waar liggen de zorgen);
- De omschrijving van wat wel goed gaat (waar is de leerling sterk in, wat kan hij/zij goed, sterke punten);
- Wat er inmiddels door de school gedaan is en tot welke resultaten dat heeft geleid;

- De hulpvraag of hulpvragen

Na een (extern) onderzoek wordt er middels de nieuwe handelingsadviezen een nieuw handelingsplan opgesteld. Na het uitvoeren van dit handelingsplan, wordt er met leerkracht, intern begeleider, ouders (en eventueel directie) een besluit genomen over de voortgang. Bij blijvende zorgen en niet of nauwelijks vooruitgang kan er overgegaan worden tot stap 4.

Stap 4: Aanmelden bij Expertisecentrum

Als de leerkracht en ib-er extra ondersteuning voor een leerling nodig hebben, wordt er samen met de ouders een aanvraag opgesteld in de vorm van een groeidocument. Vervolgens wordt er bij het Expertisecentrum een arrangement aangevraagd, waarna de stichting financiële hulpmiddelen beschikbaar stelt.

Indien het zo is, dat het arrangement niet genoeg ondersteuning biedt, is het mogelijk om een toelaatbaarheidsverklaring aan te vragen.

Stap 5: Aanvragen van Toelaatbaarheidsverklaring

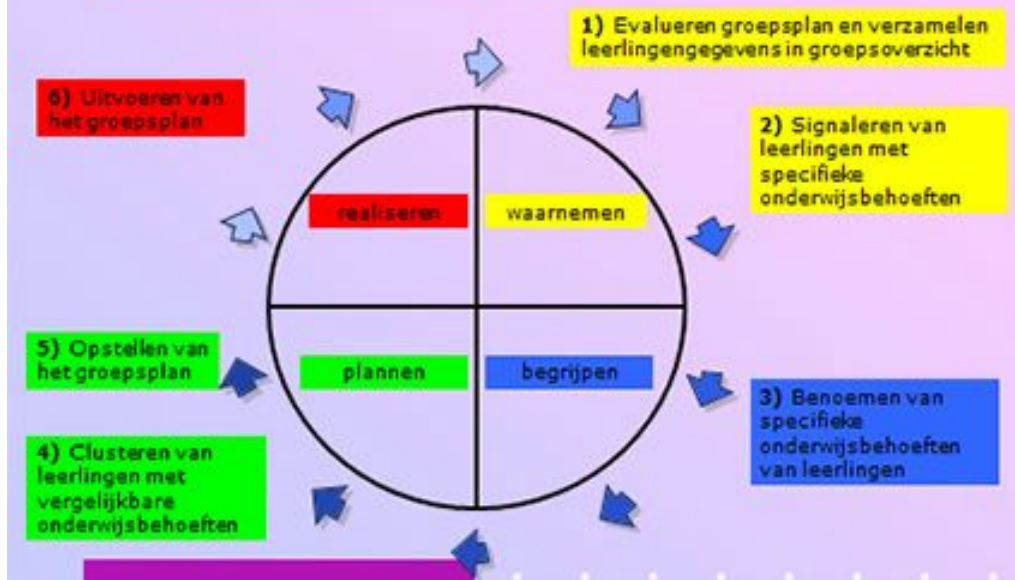
Deze aanvraag wordt toegestuurd aan de onderwijsadviseur, waarna het SWV (samenwerkingsverband) een beslissing maakt of er een beschikking afgegeven wordt. Met deze beschikking kan een leerling in het speciaal onderwijs geplaatst worden.

In de volgende hoofdstukken worden de bovengenoemde stappen verder toegelicht.

3.3 Handelingsgericht werken

In de groep wordt de zorg voor de leerlingen via de procedure van het handelingsgericht werken gevold. Dit ziet er als volgt uit:

Cyclus handelingsgericht werken

Waarnemen

- evalueren en verzamelen leerling-gegevens in groepsoverzicht
- signaleren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

Begrijpen

- benoemen van specifieke onderwijsbehoeften van kinderen
- opstellen didactisch groepsoverzicht

Plannen

- clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften
- opstellen van het groepsplan

Realiseren

- uitvoeren van het groepsplan.

De informatie die voortkomt uit het waarnemen, van bijvoorbeeld toetsen, wordt in de eerste plaats door de leerkracht geanalyseerd. Er wordt hierbij op individueel- en op groepsniveau geanalyseerd. Er wordt gekeken waar en waarom de fouten in een toets zijn gemaakt. Mede aan de hand daarvan kan de leerkracht bepalen welke hulp een leerling nodig heeft.

Deze hulp wordt omgezet in onderwijsbehoeften. Dit zijn behoeften die de leerling nodig heeft om optimaal te kunnen presteren. Dit kan zowel vakinhoudelijk (didactisch) als voor het werkgedrag (pedagogisch) zijn. De opgestelde onderwijsbehoeften worden verzameld in een didactisch groepsoverzicht.

Wanneer dit overzicht er is gaan de leerkrachten de leerlingen clusteren op niveau en onderwijsbehoeften en wordt dit verwerkt in een groepsplan voor een specifiek vak. De documenten worden, tijdens een groepsbespreking, voorgelegd aan de intern begeleider. De begeleiding van de intern begeleider is gericht op het handelen van de leerkracht, om zo goed mogelijk om te gaan met de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen. Na het vaststellen van het groepsplan gaat de leerkracht aan de slag met de dagelijkse uitvoering (realiseren). Daarbij wordt er gewerkt met een dagplanning van zorg. Hierin staan de lessen

met de tijd waarop ze gegeven worden, het doel van de les, welke leerlingen extra zorg nodig hebben en aan het eind van de les of dag vindt er een evaluatie plaats waarbij wordt nagegaan of het doel behaald is en welke leerlingen op een ander moment nog extra hulp nodig hebben. Dit wordt dan meteen in de rest van de week/weken ingepland.

Tijdens de uitvoering van het groepsplan wordt op basis van observaties en toetsresultaten dit aanbod geëvalueerd, bijgesteld en uiteindelijk aangepast voor de volgende cyclus. Bij het evalueren van het groepsplan, worden alle doelen van de leerlingen bekeken. Zijn de doelen behaald? Zo ja, wat zou een nieuw passend doel zijn. Zo nee, hoe komt dit?

In deze fase wordt de onderwijsbehoefte van de leerling verhelderd: Hoe komt het dat het leerrendement na extra acties zo gering is, is er een stagnatie in de sociaal- emotionele ontwikkeling van de leerling of is er een terugval in het gedrag te zien? Welke rol speelt het leerstofaanbod hierbij? Hoe is de motivatie? In overleg met de intern begeleider worden de problemen verder gediagnosticeerd en in kaart gebracht. Het handelingsgericht onderzoek is gericht op het vinden van concrete informatie, die aanknopingspunten kan bieden voor het aansluiten bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Vervolgens wordt vooral gekeken naar de hulpvraag van de leerkracht: wat heeft hij/zij nodig om de leerling verder te begeleiden. Aan de hand van de uitkomst van de diagnose wordt er een besluit genomen over de verder te nemen stappen. Hierbij wordt bekeken of het aanbod van een leerling moet worden bijgesteld in het groepsplan of dat er een individueel handelingsplan moet worden opgesteld door de leerkracht. Een derde mogelijkheid is dat de leerling wordt aangemeld voor een didactisch onderzoek of een psychologisch onderzoek door een externe.

Het handelingsgerichte proces vraagt van de leerkrachten een onderzoekende, lerende houding en discipline bij het verzamelen van gegevens. Het gaat hierbij niet alleen om de onderwijsbehoeften van de leerlingen, maar ook vooral om de ondersteuningsbehoefte van de leerkracht: Wat heeft de leerkracht nodig om deze groep leerlingen een passend onderwijsaanbod te geven en dit ook uit te voeren? Dit is een proces en het kan voorkomen dat langer bij een fase moet worden stil gestaan alvorens de leerkracht systematisch kan werken. Hoe beter de leerkracht toegerust is met de vaardigheden van de 1-zorgroute, hoe planmatiger en doelgerichter deze kan werken aan het in kaart brengen van de onderwijsbehoeften en het daarbij passende leerstofaanbod van de groep leerlingen.

Om de onderwijsbehoeften van een groep in beeld te brengen maken we gebruik van:

- Methode en niet-methode gebonden toetsen (CITO);
- Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling wordt het ZIEN-portaal in het leerlingvolgsysteem gehanteerd;
- De uitkomsten van observaties door leerkrachten, intern begeleider, ambulante begeleiders en ouders;
- Gesprekken met leerlingen en ouders;
- Eventueel een psychologisch of ander rapport.

3.4 Zorg op groepsniveau

Zoals al eerder beschreven in 3.2 Cyclus 1- zorg route, is de eerste stap binnen de zorg datgene wat de leerkracht op eigen kracht doet binnen de groep. In dit hoofdstuk wordt duidelijk welke acties de leerkracht uitvoert binnen zijn groep.

3.4.1 Dagplanning van zorg

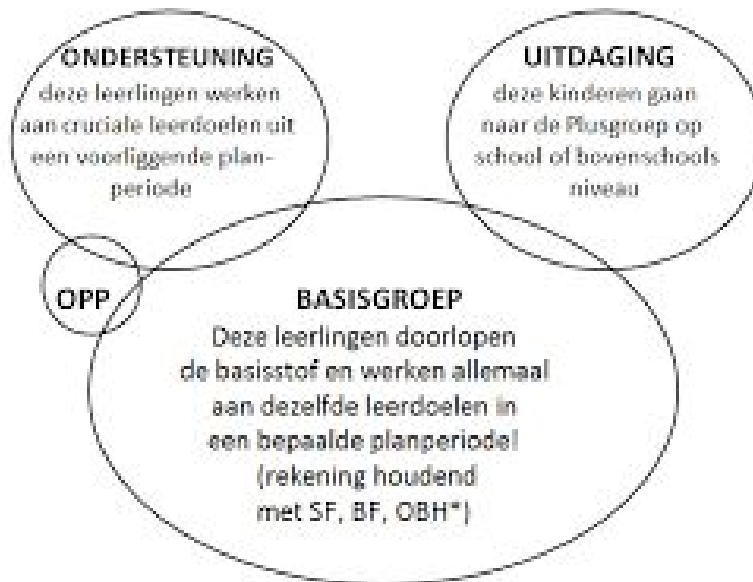
De leerkrachten werken met een weekplanning. In deze planning staat per dag beschreven welke vakken en op welke tijden deze aan bod komen, maar ook wat het doel van de les is en welke zorg/zorgleerlingen er voor die les zijn. Tussentijds en aan het eind van de dag worden de lessen geëvalueerd. Aan de hand van deze evaluatie worden nieuwe doelen en zorgpunten in de volgende dag(en) vermeld. Als een leerling een onderdeel van de instructie niet heeft begrepen, of daar niet bij aanwezig kon zijn, wordt er in de planning, op een andere dag aangegeven wanneer dit onderdeel voor deze leerling terug komt. Op deze manier zorgen wij er o.a. voor dat de leerling geen leerstof mist en daardoor een achterstand oploopt.

3.4.2 Didactische groepsoverzichten en het groepsplan

Het team vult een didactisch groepsoverzicht in voor de verschillende vakken. Voor groep 1-2 is dat taal en rekenen en voor 3 t/m 8 is dat technisch lezen, rekenen, woordenschat, spelling en begrijpend (uitgezonderd M3: begrijpend lezen). In dit didactisch groepsoverzicht wordt voor iedere individuele leerling beschreven wat de onderwijsbehoeften van deze leerling zijn, wat de vaardigheidsgroei is, wat de gewenste vaardigheidsscore en groei voor de volgende toets is, wat het werkniveau is en tussentijdse observaties worden erin vermeld. Van hieruit worden de leerlingen binnen de groep in 3 niveaus ingedeeld. (de 3 niveaus, 1-zorgroute). Daarbij wordt vermeld wat welk niveau voor doelen heeft en welke aanpak, methodiek en organisatie daarbij nodig is.

Er wordt gewerkt met 3 niveaus in de groep:

- **Basisaanbod:** Klassikale instructie voor alle leerlingen. Het merendeel van de leerlingen kan nu zelfstandig aan het werk. De basisgroep, B.
- **Basisaanbod + extra instructie:** Na de klassikale instructie is dit de groep die aan de instructietafel verlengde instructie ontvangt gericht op herhaling en uitgebreide uitleg. De min groep, C.
- **Basisaanbod + uitdaging:** Dit zijn de leerlingen die na of tijdens de klassikale instructie direct aan het werk kunnen en eventueel extra werk of werk met een hogere moeilijkheidsgraad kunnen doen. De plusgroep, A.

* SF=stimulerende factoren, BF=belemmerende factoren, OBH=onderwijsbehoeften

3.4.3 Individueel handelingsplan

Wanneer een leerling, buiten het groepsplan om, meer begeleiding naar boven of naar beneden nodig heeft, wordt dit doorgegeven/besproken met de intern begeleider. Daarna wordt er een individueel handelingsplan (IHP) over de extra begeleiding opgesteld. Daarbij worden, net als bij het groepsplan, de doelen voor deze leerling bepaald en welke aanpak, methodiek en organisatie nodig is. Ouders worden ingelicht over de extra begeleiding van hun kind in de groep. Na 8 weken volgt er een tussentijdse evaluatie en bekijkt de leerkracht wederom de resultaten van de begeleiding. Op grond van die resultaten neemt de leerkracht (in combinatie met de intern begeleider) een voortgangsbeslissing. Dit kan zijn : Stoppen van de hulp (het probleem is verholpen), doorgaan met de hulp (er is een vooruitgang zichtbaar) of aanmelden bij de intern begeleider (er is geen vooruitgang zichtbaar). Het resultaat van de hulp wordt altijd doorgegeven aan de ouders.

3.4.4 De groepsbespreking

De intern begeleider (ib-er) is verantwoordelijk voor het bewaken en plannen van deze besprekingen. In een schooljaar vinden er drie besprekingen plaats. De eerste bespreking vindt plaats gelijk aan de start van het schooljaar. Tijdens de eerste bespreking worden de groepsplannen besproken, zodat de leerkracht gelijk vanaf de start van het schooljaar op een functionele manier aan de slag kan met het groepsplan. Naast het bespreken van het groepsplan wordt er tijdens de eerste groepsbespreking ingegaan op de organisatie in de groep (klassenmanagement), de sfeer en de communicatie in de groep. Ook het sociaal emotioneel functioneren van de groep (ZIEN in portaal ParnasSys), de opbrengsten op de methode toetsen en niet methode toetsen (de E toetsen van vorig schooljaar) worden besproken. Voorafgaand aan de tweede en derde groepsbespreking in het schooljaar evalueren de leerkrachten hun groepsplan en brengen ze hun groep weer in kaart, middels

het didactisch groepsoverzicht. Daarnaast heeft iedere leerkracht al een opzet gemaakt voor het nieuwe groepsplan. Tijdens de groepsbespreking wordt de evaluatie van het oude groepsplan en het concept van het nieuwe groepsplan besproken. Na afloop van de groepsbespreking stelt de leerkracht een nieuw groepsplan op. De leerkracht kan begeleiding van de intern begeleider vragen bij het opstellen van het groepsplan. De ib-er maakt verslagen van deze groepsbesprekingen en bewaart deze zowel digitaal (in leerlingvolgsysteem ParnaSsys), als in een map in de ib-kamer. Tevens worden alle groepsbesprekingen in het kwaliteitshandboek bij de directie bewaard. Zowel de leerkracht als de directie krijgen het verslag van de groepsbespreking gemaild.

3.4.5 De leerlingbespreking

Als de groepsbespreking voor specifieke leerlingen nog niet genoeg informatie opgeleverd heeft, wordt het kind ingebracht tijdens de leerlingbespreking bij de internbegeleider, of tijdens een bordsessie binnen de bouw. De leerlingbespreking vindt 2x per jaar plaats, rond de herfstvakantie en rond de voorjaarsvakantie. De leerlingbespreking streeft de volgende doelen na:

- Door samen te praten en na te denken worden concrete oplossingen gezocht voor bestaande werkproblemen;
- Door samen te praten en na te denken, ondersteunen leerkrachten elkaar en benutten ze elkaars expertise;
- Veel oplossingsuggesties die tijdens de leerlingbespreking naar voren komen, kunnen door iedere leerkracht in de eigen situatie worden gebruikt: Dit werkt stimulerend;

Door met elkaar te praten over elkaars werkproblemen wordt de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het werk binnen de school vergroot.

3.4.6 Leerlingen met een ontwikkelingsperspectief (OPP)

Een leerling die het groepstempo niet aankan, leert effectief minder schoolmaanden in een jaar. Het onvoldoende mee kunnen komen, kan verschillende oorzaken hebben. Het kan veroorzaakt worden door een beneden gemiddeld (of lager) intelligentieniveau. Het komt ook voor dat een bepaalde stoornis een leerling in de weg zit of er zijn sociaal emotionele problemen waardoor een leerling langzamer leert dan je zou mogen verwachten. Een OPP is een eigen leerlijn die aansluit bij de mogelijkheden van een leerling. Tot eind groep 5 probeert De Poolster de leerlingen zoveel mogelijk mee te laten doen met het niveau van de groep. Aan het eind van groep 5 stellen we voor de leerlingen die het nodig hebben een OPP op. Soms gebeurt dit eerder, bijvoorbeeld bij een flinke stagnatie vanwege leermoeilijkheden. Indien leerlingen gebruik maken van een extra arrangement werken ze ook a.d.h.v. een OPP.

Leerlingen met een OPP zullen niet alle vakken op groep 8 niveau afsluiten. Leerlingen met een ontwikkelingsperspectief zijn leerlingen die op termijn naar het leeuwondersteunend onderwijs dan wel praktijkonderwijs zullen gaan. Dit zijn bijvoorbeeld leerlingen met:

- Een SO- of SBO-indicatie
- Een verwachte uitstroom naar het praktijk- of voortgezet special onderwijs;
- Cognitieve of sociaal emotionele belemmeringen hebben op één of meerdere van de vakgebieden rekenen, spelling, begrijpend lezen en technisch lezen. Dit zijn vooral de leerlingen die naar verwachting zullen uitstromen naar het LWOO.

In het OPP wordt beschreven:

- De basissituatie: De leerbehoeften van het kind voor het vak/de vakken waarop verwacht wordt waarvoor het kind niet het niveau van E8 zal behalen.
- De huidige leersituatie: Voor elk vak geven wij dit aan in vaardigheidsscores (VS) en DLE's (Didactische Leer Equivalent)
- De leerdoelen: De te verwachten vaardigheidsscores per eind januari en per juni/juli van de resterende schooljaren.
- De evaluatie: In hoeverre zijn de doelen bereikt? Waarom wel of niet? Moeten er aanpassingen gedaan worden?

Het OPP wordt twee keer per jaar (steeds volgend op de Cito toetsrondes, medio en eind) met de ouders en leerkracht geëvalueerd om te kijken of de leerling nog voldoende vooruit gaat, zodat het plan indien nodig bijgesteld kan worden. Na de evaluatie tekenen de ouders het OPP voor gezien.

3.4.7 Leerlijn voor bovengemiddeld presterende leerlingen

Niet alleen de zwakke leerlingen hebben onze aandacht. Ook leerlingen die boven gemiddeld presteren willen we zorgvuldig ondersteunen. Dit zijn de leerlingen die begaafd- of hoogbegaafd zijn (zij hebben een hoog IQ en presteren ook bovenmatig goed). Op De Poolster wordt er gewerkt met het signaleringsinstrument DHH. (Digitaal handelingsprotocol hoogbegaafdheid). De DHH vragenlijst wordt afgenomen in de groep 1, 3 en 5. Uit onderzoek is gebleken dat deze leerlingen minder tijd nodig hebben om zich de basisstof eigen te maken. Wij bieden deze leerlingen naast de verdiepende instructie van de basisstof extra/andere (leer)stof. Dit is verrijkingsmateriaal. We gaan leerlingen niet laten versnellen door de leerstof heen, maar bieden ze zoveel mogelijk verrijkingsmateriaal en opdrachten aan, passend bij hun niveau (zodat ze voldoende uitdaging hebben). Ten behoeve van de sociale ontwikkeling blijven deze leerlingen zoveel mogelijk in hun eigen leeftijdsgroep. Deze leerlingen zijn met hun passende aanbod terug te vinden in de groepsplannen van de leerkracht. Tevens kan De Poolster meer- of hoogbegaafde leerlingen aanmelden voor de "Day a Week School" vanuit de schoolbegeleidingsdienst Amsterdam. Een screening vindt plaats in groep 5, uiteindelijk kunnen 1 à 2 leerlingen per jaar geplaatst worden in de Day a Week School (uit de groepen 5-8). De screening van de leerlingen wordt gedaan met behulp van opdrachten en activiteiten (zogenaamde assessments), waarbij de

leerlingen worden uitgedaagd. Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van een IQ-test. Het lesprogramma van de Day a Week School bestaat uit onderwerpen, zoals:

- Filosofie
- Wiskunde en wetenschap
- Leren leren
- Sociale competenties
- Zelfreflectie en zelfmanagement

De ontwikkeling van het lesmateriaal is in een doorlopende lijn binnen het Day a Week Schoolproject. De leerkrachten van de Day a Week School ontwerpen zelf lessen en delen deze met hun collega's. Op deze manier ontstaat er een poule van lesmateriaal voor excellente leerlingen. Ook gaan de leerkrachten in op de behoeftes van de kinderen (www.dws-amsterdam.nl).

Pittige Plus Torens

Binnen de school kunnen leerlingen (+/- 10) die bovengemiddeld presteren en extra uitdaging nodig hebben peers ontmoeten bij de Pittige Plus Torens. Hierbij worden zij buiten de groep begeleid door de Specialist Begaafdheid en binnen de groep plant de groepsleerkracht momenten in de week in voor feedback en ondersteuning tijdens het werken aan de projecten.

Omdat de leerlingen goed moeten kunnen lezen en schrijven om de zelfgekozen projecten zelfstandig uit te kunnen voeren, komen hiervoor o.h.a. leerlingen van groep 4 t/m 8 in aanmerking.

Bij het werken aan de projecten wordt er gewerkt aan: het stimuleren van de creativiteit, motivatie, doorzettingsvermogen, het praktisch handelen, oplossen van problemen, samenwerken en het op eigen wijze presenteren van het werk. Daarbij leren zij hoe 't is om zich in te moeten spannen en om nieuwe kennis en vaardigheden eigen te maken. Ze leren trots te zijn op eigen inspanning en resultaat. En hoewel er hard gewerkt wordt aan een mooi resultaat, staat het leerproces voorop.

Naast de projecten werken de leerlingen aan eigen doelen en vaardigheden. De leerlingen krijgen zo inzicht in hun sterke kanten en hun werkpunten op het gebied van leren leven, leren leren en leren denken en maken een plan om hierin te groeien. Na afloop van een periode reflecteren we hierop en stellen de leerlingen hun doelen bij. Zo krijgen de leerlingen meer zelfsturing, autonomie en verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces.

3.4.8 Doubleren, versnellen

Doubleren:

De wet op het Primair onderwijs (WPO) schrijft voor dat iedere leerling in beginsel binnen een tijdvak van 8 aaneensluitende schooljaren de school doorloopt (WPO art. 8, lid 7). In het

algemeen gaan kinderen na de zomervakantie naar de volgende groep, met uitzondering van leerlingen in groep 1 die minder dan 6 maanden onderwijs hebben gevolgd.

Om op cognitief gebied een goed beeld te krijgen, hoever een leerling is in de leerstof, wordt een leerling terug getoetst. Dit houdt in dat (als een leerling zwak scoort bij een vak) een eerdere toets wordt afgenomen. Indien deze alsnog zwak gemaakt wordt, wordt er net zolang terug getoetst totdat het duidelijk is welke leerstof de leerling wel beheerst.

Voor een aantal van deze kinderen kom je dan voor de vraag te staan, of het al dan niet verstandig is het kind naar een volgende groep te laten gaan. Doubleren is voor kinderen in onze visie pas zinvol als we de verwachting hebben dat de doublure zal resulteren in een betere voortzetting van de ontwikkeling van een leerling. Vaak is dat het geval als er sprake is van een vertraagde ontwikkeling op bepaalde punten. In het geval dat er sprake is van een leerprobleem/stoornis ligt het vaak veel lastiger. In deze gevallen wordt het probleem niet opgelost met doubleren en zal er leerproces op een adaptieve manier bekeken moet worden en gevolgd (ontwikkelingsperspectief). De doorgaande ontwikkelingslijn moet goed gewaarborgd blijven. Het kan niet zo zijn dat een kind weer van voren af aan in een groep begint. Een gedegen schriftelijke en warme overdracht tussen leerkrachten is dan ook een voorwaarde. Schooladvies in verband met doubleren is bindend. Ouders worden d.m.v. een rapport en oudergesprekken gedurende het schooljaar geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind en of er twijfel bestaat of hun kind kan doorstromen aan het eind van het jaar. In juni wordt er definitief besloten of hun kind kan overgaan naar de volgende groep.

Versnellen:

Indien vermoed wordt dat een leerling een grote voorsprong heeft op de leerstof van dat desbetreffende jaar en tevens een hoge I-score heeft bij de Cito toetsen, wordt verder getoetst. Dit betekent dat de leerkracht opvolgende toetsen aanbiedt, steeds hoger totdat de leerling gemiddeld scoort.

De leerling zal dan voor dat vak op een hoger niveau kunnen werken. Indien het zo is dat een leerling op alle vakken meer dan een jaar voorsprong heeft, dan kan er overwogen worden om een leerling te laten versnellen. Dit zal voorgelegd worden aan de directie, aan de ib-er en aan de ouders.

In de overweging om een leerling te laten versnellen, zal ook gekeken worden naar de sociaal-emotionele ontwikkeling, het gedrag, de werkhouding en de Daltonkernwaarden van de leerling.

Ouders worden d.m.v. een rapport en oudergesprekken gedurende het schooljaar geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind en de mogelijkheid dat hun kind kan versnellen. In juni wordt er definitief een besluit hierover genomen.

3.4.9_ Leerlingen met dyslexie

Als een kind niet goed leest, dan kan dit grote gevolgen hebben voor de schoolloopbaan. Lezen speelt namelijk een rol bij alle vakgebieden. Het is dan ook belangrijk dat wij op school leesproblemen zo vroeg mogelijk opmerken en aanpakken. We werken op De Poolster met het protocol leesproblemen en dyslexie. Dit geeft ons houvast bij het signaleren en aanpakken van leesproblemen. Als de leesontwikkeling achterblijft, moet op dat moment extra hulp worden ingezet. De hulp wordt beschreven in het groepsplan technisch lezen en

indien nodig in een individueel handelingsplan. Daarbij maken leerkrachten gebruik van de richtlijnen van het protocol. De leerkracht wordt hierbij ondersteund door de ib-er. Halverwege of eind groep 4 beoordeelt de leerkracht of het technisch lezen naar wens verloopt. Als dat niet het geval is en extra hulp in de groep onvoldoende resultaat heeft opgeleverd, schakelen wij hulp van een deskundige in die kan beoordelen of er sprake is van dyslexie. Er moet bij de aanmelding van een leerling o.a. een discrepantie zijn tussen de resultaten lezen/spellen (zeer zwak) en de overige vakgebieden (significant betere scores). Verder moet een leerling, voor de vakken Technisch lezen en Spelling, bij minimaal 3 hoofdpunten (3 opeenvolgende Cito-toetsmomenten) een V scoren. Omdat niet alle leerlingen met dyslexie in de middenbouw opgespoord worden (kinderen met een hoge intelligentie compenseren vaak), blijven wij ook in de bovenbouw letten op deze signalen. Ook hier volgen we de leerlingen in hun leesontwikkeling door middel van het afnemen van de AVI toets en de DMT toets.

3.5 Zorg op schoolniveau

Zorg op De Poolster kan gericht zijn op leerlingen die wat minder kunnen, maar ook op leerlingen die wat meer kunnen. Om de ontwikkeling van de leerlingen te volgen, hanteren we onder andere het CITO leerlingvolgsysteem en borgen we alle gegevens in ParnasSys.

3.5.1 Directie-IB overleggen

- Drie maal per jaar vindt er een uitgebreid overleg plaats tussen directie en ib. Deze overleggen duren een dagdeel en zijn in de jaarkalender opgenomen. Tijdens twee van de drie overleggen wordt de informatie besproken, die wordt verzameld vanuit de opbrengsten (de toetsgegevens vanuit het leerlingvolgsysteem/de trendanalyse wordt nader bekeken en er wordt gezocht naar verklaringen). Er vindt een evaluatie plaats van de groepsplannen en de gesprekken met de leerkrachten. Doel van dit overleg is om samen te kijken naar de noodzakelijke ondersteunende acties.
- Verder zijn er twee vaste momenten gepland per maand tussen directie en ib. Hier worden lopende zaken besproken.

3.5.2 Zorgbreedteoverleg (ZBO)

Het Zorgbreedte overleg (ZBO) is een multidisciplinair afstemmingsoverleg ten behoeve van het onderwijs en de zorg voor het kind. Het ZBO wordt zo'n vijf keer per jaar door de school georganiseerd. Tot de vaste deelnemers behoren de directeur, interne begeleider, schoolarts of schoolverpleegkundige, OKA en op uitnodiging kunnen de leerplichtambtenaar, buurtregisseur en andere externen uitgenodigd worden.

Ouders weten dat hun kind op het ZBO besproken wordt en geven hier toestemming voor aan de school. De ouders worden uitgenodigd om deel te nemen aan het overleg.

3.5.3 Zorgmiddelen, Leerlingonderwijsvolgsysteem (LVS)

Naast de verschillende toetsen in de methodes en CITO-toetsen gebruiken we het Webbased leerlingvolgsysteem ParnasSys. Via ParnasSys kunnen we niet alleen de

leerresultaten van individuele leerlingen ten opzichte van zichzelf volgen, maar ook op groep- en schoolniveau een landelijk vergelijk maken met vergelijkbare scholen.

Bij de groepen 1/2 wordt het LVS 'De Goudse Ruit' gebruikt.

Van het leerlingonderwijsvolgsysteem (CITO) gebruiken we de volgende toetsen voor de cognitieve ontwikkeling:

Groep 3-8: Rekenen & Wiskunde

Begrijpend lezen

Woordenschattoetsen

AVI-toets en DMT

Spelling (gr. 7 en 8: woorden en werkwoorden)

Studievaardigheden (7 en 8)

De eindtoets die wordt afgenomen in groep 8 is de route 8-toets; dit is een adaptieve toets, die goed aansluit bij ons daltononderwijs.

Naast alle bovengenoemde toetsen maakt de school gebruik van het Protocol Leesproblemen en Dyslexie voor de groepen 1 t/m 8 (Wentink, Verhoeven en Druenen, 2010).

Tevens maken we gebruik van het digitale handelingsprotocol hoogbegaafdheid (DHH). Zie verder de toetskalender.

3.5.4 Orthotheek

Voor het opstellen van een groepsplan en/of individuele handelingsplan en voor achtergrondinformatie over leer-, gedrag- en sociaal emotionele problemen is er een orthotheek opgezet. De orthotheek wordt gecoördineerd door de intern begeleider en alle teamleden zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de inhoud van de orthotheek; ze kunnen aangeven wanneer materiaal verouderd is of aangevuld dient te worden.

3.5.5 Groepsoverdracht

Aan het eind van het schooljaar is er een groepsoverdracht tussen leerkrachten. Dit gebeurt zowel schriftelijk als via een warme (mondelling) overdracht. Er wordt gebruik gemaakt van het overdrachtsformulier waarop aangegeven staat hoe de groep functioneert. Over evaluatie en voortzetting van het groepsplan en/of individuele handelingsplannen worden onderling afspraken gemaakt. Het groepsplan moet aan het einde van het schooljaar geëvalueerd zijn en een nieuw didactisch groepsoverzicht moet klaar liggen. De nieuwe leerkracht maakt naar aanleiding van het didactisch groepsoverzicht het groepsplan. Voor de start van het nieuwe schooljaar moet het nieuwe groepsplan klaar zijn, zodat het meteen functioneel ingezet kan worden.

3.6 Zorg op bovenschools niveau

De Poolster maakt deel uit van de Stichting Openbaar Onderwijs Noord. Deze stichting is er voor de ondersteuning van de school in het mogelijk maken van passend onderwijs aan alle leerlingen. De zorg is binnen de stichting uitbesteed aan het Expertisecentrum, dat is aangesloten bij het speciaal basisonderwijs Het Universum. Zij kunnen adviseren, observaties faciliteren, collegiale consultaties faciliteren, onderzoeken afnemen, hulpklassen organiseren, het proces begeleiden waarin een plaats op een school voor speciaal basisonderwijs wordt gezocht, etc. Dit doen zij door het inzetten van onder andere psychologen, orthopedagogen en gedragsdeskundigen.

3.6.1 Arrangement

Als de leerkracht en ib-er extra ondersteuning voor een leerling nodig hebben, wordt er samen met de ouders een aanvraag opgesteld in de vorm van een groeidocument. Het groeidocument wordt getekend door de ouders. Vervolgens wordt er bij het Expertisecentrum een arrangement aangevraagd, waarna de stichting financiële hulpmiddelen beschikbaar stelt.

In de aanvraag zijn beschreven:

- De omschrijving van het probleem
- De reeds door de school uitgevoerde acties en tot welke resultaten die hebben geleid
- De tot heden bekende onderzoeksresultaten
- De specifieke hulpvraag die de school stelt

Alle documentatie wordt door de intern begeleider opgenomen in het leerlingvolgsysteem van de school. De papieren leerlingdossiers worden bewaard in de archiefkast.

Privacyregels zijn van toepassing, ouders hebben recht van inzage in het dossier van hun kind en maken daartoe een afspraak met de intern begeleider.

3.6.2 Toelaatbaarheidsverklaring

Wij proberen voor alle leerlingen passende zorg op De Poolster te bieden. Wanneer gebleken is, dat er geen mogelijkheden binnen onze school (meer) zijn om passende zorg te bieden, wordt er een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd bij de onderwijsadviseur Amsterdam-Noord van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Naast de onderwijsadviseur is er ook een maatschappelijk deskundige werkzaam als mede-beoordelaar naast de onderwijsadviseur en deze is tevens een informatiepunt voor ouders, scholen en andere betrokkenen. Als de beschikking afgegeven wordt, kan de leerling geplaatst worden op een school voor speciaal onderwijs. Ook voor het indienen van een toelaatbaarheidsverklaring is het groeidocument nodig.

Er zijn 4 verschillende clusters:

Cluster 1: Leerlingen met visuele handicaps (blinde of slechtziende kinderen);

Cluster 2: Leerlingen met communicatieve handicaps (gehoor, taal- en/of spraakproblemen);

Cluster 3: Leerlingen met een verstandelijke en/of lichamelijke handicap;

Cluster 4: Leerlingen met psychiatrische of gedragsstoornissen;

3.6.3 Mogelijkheden van zorgaanbod:

1. Leerlingen waarvoor een passend aanbod is:

- leerlingen met een taalachterstand/dyslexie;
- leerlingen met een spraakgebrek met vooruitzicht op verbetering;
- leerlingen die zich langzamer dan gemiddeld ontwikkelen;
- leerlingen met lichte lichamelijke beperkingen;
- leerlingen met sociaal-emotionele problemen indien deze geen verstoring geven in de groep;
- leerlingen met faalangst;
- leerlingen die moeilijk tot werken komen;

2. Leerlingen die met hulp kunnen worden geholpen:

- leerlingen met gedragsproblemen die kunnen leiden tot onrust in de groep;
- leerlingen die grotere problemen hebben met hun werkhouding;
- leerlingen waarbij naast faalangst andere beperkende factoren meespelen;
- leerlingen met zwaardere dyslexie.

3. Leerlingen die niet op school kunnen worden geholpen:

- leerlingen die gedrag vertonen waardoor de veiligheid van henzelf en/of anderen niet meer gegarandeerd kan worden;
- leerlingen waarbij geen ontwikkeling meer is waar te nemen;
- leerlingen waarbij de communicatie met ouders niet meer mogelijk is;
- leerlingen niet zelfstandig kunnen functioneren en daardoor blijvend een te groot beroep doen op de leerkracht;
- als sprake is van een groep waarbij de span of control van de leerkracht wordt overschreden (teveel bijzondere kinderen en/of grote groep);
- als sprake is van beperkingen in de toegankelijkheid van het gebouw.

3.6.4 IB-netwerk van de Stichting Openbaar Onderwijs Noord

Ibers van alle openbare basisscholen in Amsterdam Noord vormen samen een ib-netwerk. Dit netwerk heeft als doel het uitwisselen van informatie en ervaringen alsmede het verder ontwikkelen van de professionaliteit van de intern begeleiders door collegiale consultatie en intervisie.

De agenda wordt door de coördinator van het netwerk opgesteld samen met 4 ibers (voorbereidingsgroep) uit dit netwerk. De onderwerpen komen voort uit het overleg of via het bestuur. De verspreiding van de agenda en de notulen wordt verzorgd door de coördinator.

H4: Sociaal-emotionele ontwikkeling

4.1 Instrument voor sociaal-emotionele ontwikkeling (ZIEN!) binnen ParnasSys

ZIEN! is een instrument dat de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen in kaart brengt. Door gebruik te maken van het pedagogisch expertsysteem ZIEN! zijn scholen uitstekend in staat om de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen te volgen én te bevorderen. Hierbij is het nadrukkelijk de bedoeling dat ZIEN! slechts een hulpmiddel is. Door bijvoorbeeld gericht en zo objectief mogelijk te observeren, door gesprekken te voeren met kinderen en door een veilig pedagogisch klimaat te creëren, heeft de leerkracht heel veel mogelijkheden om de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen te versterken. ZIEN! helpt een leerkracht om taal te geven aan wat hij ziet en de ZIEN!-begrippen vormen een bril waardoor hij naar zijn kinderen kan kijken. Dat voorkomt blinde vlekken. Verder geeft ZIEN! de leerkrachten concrete handreikingen hoe zij hun pedagogisch handelen kunnen versterken, om zo kinderen te ondersteunen. In oktober wordt ZIEN! door de leerkrachten ingevuld. Vervolgens wordt er aan de hand van die uitslag en observaties vanuit de leerkracht een groepsplan geschreven voor de leerlingen die op een van de onderdelen van ZIEN! extra ondersteuning nodig hebben. In mei worden de leerlingen van dit plan wederom in ZIEN!

ingevuld en volgt er een evaluatie in het groepsplan waarbij de doelen worden bekeken naar aanleiding van de uitkomst van ZIEN!, de observaties van de leerkracht en eventueel observaties door ib-er, interne gedragsspecialist of externen. Zijn de doelen behaald? Zo ja, dan wordt de leerling weer meegenomen in het standaard ritme en wordt ZIEN! in oktober opnieuw ingevuld. Zo nee, dan wordt er bekeken hoe dit komt en wat er gedaan moet worden. In deze fase wordt de onderwijsbehoefte van de leerling verhelderd: Hoe komt het dat het leerrendement op sociaal-emotioneel gebied na extra acties zo gering is. In overleg met de intern begeleider worden de problemen verder gediagnosticeerd en in kaart gebracht.

4.2 Aanpak tegen pesten

Verantwoording

Op onze Daltonschool 'De Poolster' vinden wij het belangrijk dat kinderen respectvol met elkaar leren omgaan en samenwerken.

Binnen onze school verwachten wij dat kinderen elkaar waarderen, respecteren en zorg voor elkaar hebben. Vanuit deze visie willen wij kinderen binnen hun basisschoolperiode een veilige omgeving bieden. Dit beschouwen we als randvoorwaarde voor het onderwijs op onze school.

Doel

We willen een school zijn waarin alle kinderen zich prettig en veilig voelen en zich op een positieve manier kunnen ontwikkelen. We proberen een pedagogisch klimaat te scheppen waarin dit optimaal mogelijk is. Onderdeel van dit pedagogisch klimaat is dat we proberen te voorkomen dat kinderen elkaar pesten. Toch kan het gebeuren dat op school pesten voorkomt. In dit protocol leggen we vast hoe we pestgedrag benaderen. Wat we doen om pesten te voorkomen, hoe we pesten signaleren en hoe we handelen als pesten toch voorkomt. We voeren zo een helder beleid ten aanzien van pesten waar alle betrokkenen op kunnen terugvallen zodra zich dit voordoet.

Uitgangspunten

Het pestprotocol is gebaseerd op een aantal uitgangspunten.

Deze zijn:

- Pesten wordt door alle betrokkenen (school, ouders en kinderen) onderkend als een probleem.
- School, ouders en kinderen spannen zich gezamenlijk in om pestgedrag te voorkomen.
- Leerkrachten en ouders zijn alert op pestgedrag en proberen dit tijdig te signaleren.
- Als pesten voorkomt, nemen leerkrachten en ouders duidelijk stelling tegen dit gedrag en ondernemen actie.
- Als het pestgedrag nogmaals voorkomt, volgt de school de procedure zoals beschreven in dit pestprotocol.

Zie verder inhoud pestprotocol.

4.3 Aandachtsfunctionaris

Bij onze school zijn twee aandachtsfunctionarissen kindermishandeling/huiselijk geweld aangewezen. Zij hebben een training gevolgd en zijn het eerste aanspreekpunt om overleg te plegen over vermoedens van kindermishandeling of huiselijk geweld.

Wat is een aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling en wat doet hij of zij:

- De aandachtsfunctionaris heeft een belangrijke rol bij de implementatie van de meldcode in de organisatie
- Bewaakt de interne procedure van de instelling m.b.t. huiselijk geweld en kindermishandeling en zorgt voor een kwalitatief goed verlopende procedure bij een vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling.

H5: Overdracht van PO naar VO (Kernprocedure Amsterdam)

Op de school wordt de Kernprocedure gevolgd zoals jaarlijks door de gemeente Amsterdam wordt vastgesteld. Wij verwijzen dan ook naar deze procedure. Leerlingen met een PRO indicatie hoeven niet mee te doen aan de eindtoets van groep 8, hiervoor kan de CITO niveautoets afgenomen worden. PRO leerlingen zijn leerlingen die op twee leergebieden (waarvan in ieder geval één begrijpend lezen of rekenen moet zijn) een achterstand hebben van 50% of meer. PRO leerlingen hebben meestal al eerder in hun basisschoolcarrière een intelligentieonderzoek ondergaan. Hieruit moet naar voren zijn gekomen dat het hier om moeilijk lerende leerlingen gaat (IQ <80). Als dit onderzoek verjaard is (niet meer geldig is), wordt er door de Kernprocedure een nieuw intelligentieonderzoek afgenomen, dit is de Leerachterstandentest (LAT, ABC, Atlas) en daarna (meestal) de NIO of NDT (capaciteitenonderzoek, ABC, Atlas). Dit proces loopt. Leerlingen die op twee leergebieden (waarvan in ieder geval één begrijpend lezen of rekenen moet zijn) een achterstand hebben van 25% of meer, kunnen na groep 8 verwezen worden naar leerwegondersteunend

onderwijs (LWOO). Deze leerlingen doen ook mee aan de leerachterstandentest en daarna volgt een capaciteitenonderzoek. Daarnaast doen zij mee aan de eindtoets van groep 8, in de tweede helft van het schooljaar.

H6: Dossiervorming

Administratiemap: Map waarin de leerkracht conform de inhoudslijst van de map het volgende bewaart: toetsresultaten, handelingsplannen, groepsresultaten en verslagen van de groepsbesprekingen met de ib-er. De organisatie rondom het lesaanbod en planning wordt in de map bijgehouden. In de map zijn ook de roosters, de weektaak en de differentiatie in de groep per vakgebied te vinden.

Leerlingdossier: Deze dossiers bevinden zich fysiek in een afgesloten dossierkast, dit wordt gedigitaliseerd en overgebracht naar het leerlingvolgsysteem en heeft de volgende inhoud:

- Inschrijfformulier
- Intakeformulier
- Onderwijskundig rapport van eventuele vorige school
- Verslagen van onderzoeken door (ortho)pedagoog, logopedist, psycholoog
- Alle handelingsplannen, observaties, groep 1 en 2 Goudse Ruit

- Alle toetsgegevens (zowel methode-gebonden als niet methode-gebonden)
- Onderwijskundig rapport (indien aanwezig)
- Door ouders getekende formulieren kleuterschoolverlenging en doublures
- Door ouders ondertekende oudercontract
- Brieven van externen, ouders, kinderen, toestemmingsformulieren

Bijlage 1

Groepsplan

Vak:

Periode:

Groep:

Datum:

Niveau	Naam	VS	Beginsituatie	Doel	Aanpak/Methodiek /Organisatie	Evaluatie
Plus Basis Minimum		ind	Cito Vak			

			Toets (gemiddelde VS)			
Plus				<i>Resultaatgericht:</i> <i>Inhoudelijk:</i>		
Basis				<i>Resultaatgericht:</i> <i>Inhoudelijk:</i>		
Min				<i>Resultaatgericht:</i> <i>Inhoudelijk:</i>		

Bijlage 2

Toetskalender 2015-2016

Week	AVI/DM T	TBL	SPELL ING	R&W	Woordens chat	ZIEN	Studie- vaardigh eden	Divers
34								
35								
36								
37								
38								
39								

40								Invullen DHH groep 3A en 3B
41								
43	Herfstvakantie							
44						1 – 8 invulle n + plan maken voor zorgln.		
45								
46	Herfstsig nalering gr. 3							
47								
48	Tussenm eting zorgln. gr. 4 - 8							
49								
50								
51								
52	Kerstvakantie							
53	Kerstvakantie							
02								
03								
04								
05		M4 – M8	M3 – M8	M3-M 8			M8	
06	AVI/DMT 3 DMT 4 - 8							
07								
08						Tussen evaluat ie v. groeps plan		
09	Voorjaarsvakantie							
10								
11								
12								

13	Tussenm eting zorgln. gr. 3 - 8							
14								
15								
16						Zorgln. opnieu w invulle n		Route 8-toets Groep 8; 19, 20, 21
17	Meivakantie							
18	Meivakantie							
19								
20								
21								
22								
23		E3 – E4	E3 – E7	E3 – E7	E3 – E7		E7	
24	AVI/DMT 3 - 7							
25						Eindeva luatie zorgln.		Invullen DHH groep 5
26								Rapport mee 1-7
27								
28								
29	Zomervakantie							

Bijlage 2

Groepsplan

Vak:

Periode:

Groep:

Datum:

Niveau Plus Basis Minimum	Namen	VS ind	Beginsituatie Cito Vak Toets (gemiddelde VS)	Doel	Aanpak/Methodiek/ Organisatie	Evaluatie
Plus				<i>Resultaatgericht:</i> <i>Inhoudelijk:</i>		
Basis				<i>Resultaatgericht:</i> <i>Inhoudelijk:</i>		
Minimum				<i>Resultaatgericht:</i> <i>Inhoudelijk:</i>		

Bijlage 3

het ontwikkelingsperspectief (opp).

Uitstroomniveau	Intelligentieniveau	Indicatie RW,TL,BL	In dle's
PRO	IQ 55-80	Eind niveau groep 5	Dle 30
LWOO	IQ 75-90	Eind niveau groep 6	Dle 40

LWOO	IQ 80-90 en specifiek stoornis (dyslexie, dyscalculie)	Eind niveau groep 6 voor het betreffende vakgebied	Dle 40
LWOO	IQ 90-120 + sociaal-emotionele problemen	Eind niveau groep 7	Dle 50

Wanneer een OPP?

- voor alle leerlingen met een arrangement

Geadviseerd wordt ook:

- voor alle leerlingen de E7 niet halen.

Voor een OPP is een intelligentietest verplicht.

Aan de hand van de cognitieve mogelijkheden (IQ) en overige dossiergegevens van de leerling, kan door de gedragswetenschapper een leerlinglijn worden vastgesteld. Er worden er drie gehanteerd.

Leerlijn 1.0	De leerling heeft een gemiddeld IQ en zou ondanks zijn/haar problematiek het basisschoolniveau moeten kunnen behalen. Alle basisschoolstof is beheerst na 60 maanden (groep8).
Leerlijn 0.75	De leerling heeft een beneden gemiddeld tot gemiddeld IQ. Is door zijn IQ of problematiek niet in staat het basisschoolniveau te behalen. Alle basisschoolstof wordt behandeld maar er is sprake van een leerachterstand na 60 maanden onderwijs (gemiddeld 1,5 jaar).
Leerlijn 0.5	De leerling heeft een moeilijk lerend IQ (MLK) en/of zeer zware gedrags-/psychiatrische problemen en is daardoor niet in staat het basisschoolniveau te behalen. Alle leerstof wordt behandeld op moeilijk leren-niveau. Er is sprake van een leerachterstand na 60 maanden onderwijs (gemiddeld 3 jaar).

Als minimumdoelen niet haalbaar zijn, dan is het doel:

Leren van basale vaardigheden die leiden tot maatschappelijke redzaamheid en voorbereiding op het toekomstige beroep.

Bijlage 4

Werkwijze bij het opstellen van Ontwikkelingsperspectieven.

Voor alle leerlingen waarvan het vermoeden bestaat dat zij niet de einddoelen van eind groep 7 gaan halen, moet een ontwikkelingsperspectief worden geschreven (OPP).

In ParnaSsys kunnen overzichten worden uitgedraaid van het te verwachten leerrendement op grond van drie achter elkaar afgenomen LVS-toetsen. Deze kunnen worden gebruikt bij het

opstellen van een OPP. Daarnaast in aanvullende kwalitatieve informatie nodig van ouders en leerkracht. Tevens is het belangrijk om het OPP een keer per jaar te evalueren en bij te stellen. Door het formulier ontwikkelingsperspectief in te vullen wordt alle informatie in kaart gebracht en kan een inschatting gemaakt worden van het te verwachten uitstroomniveau.

Het is verplicht om de onderwijsbehoeften in kaart te brengen middels een uitgebreid pedagogisch didactisch onderzoek (PDO). Het is vaak wenselijk om bij het invullen van een OPP ook te beschikken over intelligentieonderzoek.

Handelingen n.a.v. de onderwijsbehoeften die middels het formulier OPP in beeld gebracht zijn kunnen door de leerkracht gepland en geëvalueerd worden in een groepsplan of individueel handelingsplan.

Kinderen voor wie n.a.v. het OPP een eigen leerlijn wordt opgesteld. De kinderen die niet meer mee doen met de methode van de jaargroep, mogen buiten de telling gelaten worden van de CITO-eindtoets.

Bijlage 5

Ontwikkelingsperspectief

Schooljaar:

Naam leerling	
Geboortedatum	
Leerkracht	

Groep	
Datum van invullen	

Deze leerling heeft een eigen leerlijn voor de vakken:

Beginsituatie:

Gegevens LVS zijn bijgevoegd.

Informatie van de leerkracht:

	Protectieve factoren:	Belemmerende factoren:
Sociaal emotioneel		
Werkhouding/taakgedrag		

Samenvattend beeld onderzoeken:

Intelligentie-onderzoek:

Naam test	
Datum afname	
Totaal IQ	
Is er sprake van een dysharmonisch intelligentie profiel?	
Wat zijn vanuit intelligentie sterke punten van het kind?	
Op welke punten heeft het kind compensatie nodig?	

Pedagogisch didactisch onderzoek:

Vak	
Datum onderzoek	
Welke didactische onderdelen beheerst het kind?	
Met welke onderdelen heeft het kind nog moeite?	

Pedagogisch didactisch onderzoek:

Vak	
Datum onderzoek	
Welke didactische onderdelen beheerst het kind?	

Met welke onderdelen heeft het kind nog moeite?	
---	--

Op grond van bovenstaande gegevens wordt verwacht dat het kind voor het vak aan het eind van groep acht het niveau van groep bereikt zal hebben. Dit komt overeen met het uitstroomniveau

**Planning individuele leerlijn:
vaardigheidsscore**

Vak	Doel M6	Doel E6	Doel M7	Doel E7	Doel M8	Doel E8	Te meten met:
						XXXX	

Evaluatie:

Heeft de leerling het gestelde doel gehaald dit schooljaar?	
Welke bijstelling is nodig t.a.v. het leerrendement?	
Welke bijstelling is nodig in aanpak?	

Onderwijsbehoeften en afspraken.

Datum oudergesprek:

Aanwezig:

Vak	Onderwijsbehoeften	Afspraken

De bovenstaande aanpak wordt door de leerkracht vertaald in een groepsplan of individueel handelingsplan.

Handtekening directeur
gezien):

Handtekening ouders (voor

Bijlage 6

Analyse opbrengsten

Groep:

Leerkracht(en):

Vak:

Januari 2016

Resultaten	<p>Aantal leerlingen:</p> <p>Streefdoel vs: Gemiddelde vs:</p> <p>Streefgroei vs: Gemiddelde groei vs:</p> <p>Toetsresultaten per niveau: I%, II% etc</p> <p>Bijzondere vermeldingen (zoals b.v. arrangement, dyslexie e.d.):</p>
Analyse	<p>Oude interventies: <i>Wat heb je gedaan (plak hier je aanpak van je oude groepsplan) en hoe ging dat/beviel dat/wat is je opgevallen? Concreet benoemen.</i></p> <p>Geef aan waardoor de groepsvaardigheid wel of niet genoeg groei heeft gehad.</p> <p>Bij een specifiek onderdeel uitgebreid toelichten (onderbouwen).</p> <p>Kijk bij je onderbouwing ook naar de individuele groei van leerlingen, nieuwe instroom, situatie etc</p>
Interventies	<p>Beschrijf hier je aanpak. Welke acties ga je ondernemen? <i>Welke interventies blijf je doen die hierboven staan en wat verander je in je aanpak/in je lesaanbod? Concreet benoemen.</i></p>

Juni 2016

Resultaten	<p>Aantal leerlingen:</p> <p>Streefdoel vs: Gemiddelde vs:</p> <p>Streefgroei vs: Gemiddelde groei vs:</p>
-------------------	--

	<p>Toetsresultaten per niveau: I%, II% etc</p> <p>Bijzondere vermeldingen (zoals b.v. arrangement, dyslexie e.d.):</p>
Analyse	<p>Oude interventies: <i>Wat heb je gedaan (plak hier je aanpak van je oude groepsplan) en hoe ging dat/beviel dat/wat is je opgevallen? Concreet benoemen.</i></p> <p>Geef aan waardoor de groepsvaardigheid wel of niet genoeg groei heeft gehad.</p> <p>Bij een specifiek onderdeel uitgebreid toelichten (onderbouwen).</p> <p>Kijk bij je onderbouwing ook naar de individuele groei van leerlingen, nieuwe instroom, situatie etc</p>
Interventies	<p>Beschrijf hier je aanpak. Welke acties ga je ondernemen? <i>Welke interventies blijf je doen die hierboven staan en wat verander je in je aanpak/in je lesaanbod? Concreet benoemen.</i></p>

Bijlage 7

Overdrachtsformulier Poolster groep naar groep , juli 2016

Bij de overdracht geeft de huidige leerkracht de volgende informatie door aan de toekomstige leerkracht.

Positieve aspecten van de groep Over het algemeen: •	Wat is moeilijk voor deze groep
--	--

Wat werkt goed bij deze groep? Welke aanpak heeft deze groep nodig? Wat is het niveau? Wat zijn de onderwijsbehoeften?
1. Voor de werkhouding
2. Voor het sociale gedrag (<i>Pedagogisch klimaat</i>)
3. Instructie (<i>instructie groepen</i>)
4. Feedback (<i>welke feedback werkt bij deze groep</i>)
5. Type opdrachten en materialen
6. Andere leerlingen/Zorgleerlingen (<i>noem hier kort de zorgleerlingen, wat loopt er aan acties en wat zijn nog te nemen acties voor komend schooljaar</i>)
7. In de samenwerking school - ouders (<i>gemaakte afspraken met ouders</i>) Veel ouders komen te laat en zijn daar vaak op aangesproken.
8. Overige...

Verder leest de nieuwe leerkracht in leerlingvolgsysteem Parnassys bij elke leerling wat er zoal gedaan is, geleerd is, aan acties ondernomen is etc.

Bijlage 8

Overdrachtsformulier voor leerling die extra begeleiding nodig heeft

Bij de overdracht geeft de leerkracht (samen met ouders en leerling) de volgende informatie door aan de toekomstige leerkracht

Positieve aspecten van de leerling	Wat is moeilijk voor deze leerling
---	---

Wat werkt goed bij deze leerling? Welke aanpak heeft de leerling nodig? Wat zijn de onderwijsbehoeften?
1. Voor de werkhouding
2. Voor het sociale gedrag
3. Instructie
4. Feedback
5. Type opdrachten en materialen
6. Andere leerlingen
7. In de samenwerking school - ouders
8. Tips van ouders voor de nieuwe leerkracht
9. Tips van leerling zelf voor de nieuwe leerkracht
10. Overige, zoals afspraken die met ouders of kind zijn gemaakt

Bijlage 9

Toetsprotocol OBS De Poolster-versie

CITO toetsen blijven een momentopname en de resultaten staan nooit los van de observaties in de groep en de resultaten van de methodegebonden toetsen.

Toch gebruiken we op De Poolster de CITO resultaten voor het evalueren van individuele ontwikkelingen, het groepsplan en de opbrengsten op kind-, groeps- en schoolniveau. Dit protocol is om de toetsomstandigheden te optimaliseren en mogelijke nadelige invloeden te vermijden.

Toetsvoorwaarden:

1. Lees voor het afnemen van de toetsen, de handleiding goed door. Je weet dan hoeveel tijd de kinderen voor de toets krijgen, in hoeveel delen de toets moet worden afgenomen en bij welke onderdelen er kladpapier mag worden gebruikt (rekenen). Houd je bij de mondelinge toetsen goed aan de letterlijke formulering van de vragen en het aantal keer dat de vraag herhaald mag worden.
2. Maak altijd eerst de voorbeeldopgaven. Deze worden nog te vaak overgeslagen.
3. Zorg dat de kinderen van wie je verwacht dat ze moeite hebben bij het juist volgen van de toets, vooraan zitten, zodat je ze –indien nodig- de juiste bladzijde of vraag kunt aanwijzen.
4. Zorg dat kinderen tijdens de toets alleen een toetsboek, potlood, gum en eventueel kladpapier op tafel hebben liggen.
5. Maak een afspraak met de kinderen wat ze mogen doen, als ze klaar zijn maar andere kinderen nog bezig zijn met de toets. Bij voorkeur stil een leesboek pakken uit hun kastje en niet lopen door de groep.
6. Plan de toetsen op goede momenten in. **Bij voorkeur op de ochtend of aan het begin van de middag. Beter op een later moment goed toetsen, dan de toets “er doorheen jagen”. Niet toetsen na gymnastiek of de dag na een vakantie! Veel kinderen hebben immers opstartproblemen.**
7. CITO toetsen worden alleen afgenomen bij de eigen leerkracht. Ben je ziek of kun je door omstandigheden niet zelf voor de groep staan, dan schuift de toets door naar een later toetsmoment. De ervaring heeft geleerd dat CITO-toetsen die bij invallers zijn afgenomen, soms opvallende resultaten opleveren (door ordeproblemen, bij faalangstige kinderen ed).
8. Kinderen met een dyslexieverklaring krijgen CITO-toetsen voorgelezen door de leerkracht of een voor het kind andere bekende leerkracht (uitgezonderd de CITO toetsen van Begrijpend lezen). Zowel de tekst, de vraag als de (multiple choice) antwoorden. Let op: deze toets niet voorlezen als de rest van de klas ook deze toets maakt!

9. CITO Begrijpend lezen: in de groepen 3 en 4 wordt alles voorgelezen aan alle kinderen.

Vanaf groep 5 wordt alleen aan kinderen met een dyslexieverklaring voorgelezen en zwakke lezers krijgen meer tijd om de toets te maken.

CITO Rekenen: in de groepen 3 en 4 wordt alles voorgelezen aan alle kinderen.

Vanaf groep 5 maken de kinderen, die zelfstandig kunnen werken, zelfstandig de toets. De rest van de kinderen wordt voorgelezen.

10. Kinderen met een dyscalculieverklaring mogen ook tijdens de CITO-toets gebruik maken van een tafelkaart bij het rekenen. Als je als leerkracht andere (niet gediagnosticeerde leerlingen) in de lessen laat werken met een hulpmiddel, zoals bijvoorbeeld de tafelkaart (uiteindelijk onderbouwd + in overleg met directie), is het heel onrechtvaardig om dit hulpmiddel bij toetsen weg te nemen. Daarom laat de Poolster ook andere zwakke rekenaars tijdens rekenlessen, methodetoetsen en niet-methode toetsen (CITO) met een tafelkaart werken.

11. Heeft een kind (nog) geen dyslexieverklaring maar is hij/zij toch leeszak? Het gevaar bestaat dat een zwakke lezer alle aandacht richt op het verklanken van de tekst, waardoor er geen aandacht meer is

voor

de inhoud van de toets. Daarom mag er bij leeszakke kinderen voorgelezen worden, onder de volgende voorwaarde:

In dezelfde periode worden de avi-toetsen afgenomen:

Heeft een kind in groep 3-4 minimaal een half jaar achterstand in avi-niveau, dan mag het voorgelezen worden.

Heeft een kind in groep 5 minimaal een jaar achterstand in avi-niveau, dan mag het voorgelezen worden.

Heeft een kind in groep 6-7-8 een dyslexieverklaring, dan mag het voorgelezen worden.

12. Wil je toetsen van rekenen nakijken? Doe dit bij voorkeur als kinderen de hele toets hebben gemaakt. Wil je toch tussentijds nakijken? Laat de kinderen dan op losse antwoordbladen werken. Het is voor faalangstige kinderen niet motiverend om een toetsblad terug te krijgen met veel fouten terwijl het nog verder moet met deze toets!

